

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 18Ps/6/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114217293
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7114217293.20

Uznesenie

Mestský súd Košice sudcom JUDr. Pavlom Barabasom v právnej veci posudzovanej osoby: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XX, E., zastúpená procesným opatrovníkom JUDr. Vladimírom Babčákom, zamestnancom Mestského súdu Košice, právne zastúpená JUDr. Zuzanou Semanovou, advokátkou, so sídlom Garbiarska 5, Košice, za účasti Okresnej prokuratúry Košice I, začatej na podnet Okresnej prokuratúry Košice I, v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie zastavuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
- III. Štát nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresná prokuratúra Košice I podala dňa 2.7.2014 podnet na začatie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B. C. v rozsahu podávania akýchkoľvek podaní Policajnému zboru Slovenskej republiky, prokuratúre Slovenskej republiky a súdom Slovenskej republiky. Funkciu opatrovníka v uvedenom obmedzenom rozsahu by bolo podľa prokuratúry vhodné, aby vykonávala obec, resp. mestská časť mesta Košice príslušná podľa miesta jej obvyklého pobytu.

2. Okresná prokuratúra Košice I potrebu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony menovanej odôvodnila tým, že u menovanej bola znalcami zistená prítomnosť duševnej choroby – Bludová porucha – paranoidná psychóza s kverulačnými rysmi. V dôsledku tejto choroby menovaná v období rokov 2008 až 2014 podala na jednotlivých prokuratúrach viac než 50 trestných oznámení a na jednotlivých súčastiach Policajného zboru okolo 90 trestných oznámení a iných podaní. Podstatou týchto trestných oznámení a iných podaní je domnienka menovanej, že jej bývalý vysokoškolský pedagóg A. B., F., vstupuje do jej bytu, schováva sa tam a pozoruje ju, premiestňuje jej veci a manipuluje s nimi, necháva v byte biologické stopy či drogy. Menovaná podáva systematicky trestné oznámenia na poverených príslušníkov PZ, vyšetrovateľov a znalcov, ktorí trestné oznámenia vybavovali a konanie o nich ukončili spôsobom, ktorý nebol podľa predstáv menovanej. Okresná prokuratúra Košice I priložila k podnetu okrem iného aj znalecký posudok č. 17/2010 vypracovaný B. G. a č. 21/2010 B. B., znalkyňami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Znalecké posudky boli vypracované v trestnom konaní, zadávateľom znaleckého posudku bolo Okresné riaditeľstvo PZ v Košiciach, Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor justičnej polície, vo veci prečinu ohovárania u obvinenej A. C.. Zo záverov predloženého znaleckého posudku vyplýva, že u menovanej bola zistená prítomnosť Paranoidnej psychózy, ktorá sa prejavuje prítomnosťou bludných systémov v myslení. Na základe uvedeného Okresná prokuratúra Košice I má za odôvodnenú potrebu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony menovanej.

3. Okresný súd Košice I uznesením č.k. 18Ps/6/2014-111 zo dňa 19.8.2014 začal konanie bez návrhu.

4. Okresný súd Košice I uznesením č.k. 18Ps/6/2014-114 zo dňa 16.10.2014 nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalkyňu z odboru zdravotníctva a farmácie odvetvia psychiatrie B. H. I.. Na znalkyňou stanovené termíny vyšetrenia sa posudzovaná nedostavila, a preto znalkyňa nemohla vypracovať znalecký posudok.

5. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 30.10.2014 Okresná prokuratúra Košice I vstúpila do konania o obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

6. Podaním doručeným súdu dňa 21.1.2015 posudzovaná žiadala o zrušenie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, nakoľko s týmto konaním nebola oboznámená a neboli naplnené žiadne dôvody na začatie tohto konania.

7. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 2.7.2015 poverený zástupca posudzovanej uviedol, že posudzovaná už viac ako rok nepodáva žiadne podnety ani trestné oznámenia, tie podania pochádzali z obdobia rokov 2008 až 2012, všetky smerovali voči osobe jej bývalého profesora p. B.. Posudzovaná nebola spokojná s tým, ako sa jej podnety vybavovali na polícii a na prokuratúre, preto tie opakované podania. Poukázal na lekársku správu B. E. – J. z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 7.10.2009, zo záverov ktorej vyplýva, že posudzovaná netrpí duševnou poruchou, ktorá by mohla ovplyvňovať jej príčetnosť, je schopná rozpoznať protiprávnosť svojho konania. U posudzovanej je prítomný strach a obavy o svoj život čo za týchto okolností je normálna reakcia. Posudzovaná na pojednávaní uviedla, že je dlhodobo nezamestnaná, nevie sa uplatniť. Študovala na vysokej škole bezpečnosti a manažmentu, kde bol jedným z vyučujúcich A. B., ktorý ju v roku 2008 spolu s pani K. krivo obvinili, rozširovali o nej správy, že je alkoholička, psychicky postihnutá, zlodejka. V dôsledku toho ju neprijali pracovať na polícii, aj keď predtým policajtku robila. Následne podávala rôzne podnety a trestné oznámenia, pretože p. B. ju prenasledoval, mala aj svedkov. Všetko toto oznamovala polícii a prokuratúre, ale s jej oznámeniami sa nepracovalo tak, ako malo, preto prestala dôverovať polícii a prokuratúre. Preto podávala časté podnety a oznámenia, potrebovala im oznámiť tie skutočnosti, o ktorých vedela, o svedkoch, ktorí boli ochotní dosvedčiť ňou tvrdené skutočnosti, ale prokuratúra to všetko zamietala a nevypočúvala ani páchatel'a ani svedkov. Čo sa týka jej vzťahu k p. B., bola jeho študentkou na vysokej škole. V 2. ročníku ju obťažoval, odmietla ho a vtedy jej povedal, že sa jej pomstí, takže zrejme všetky tie veci, ktoré robí, že chodil do jej bytu a poškodzoval jej motorové vozidlá, tak to robí z dôvodu pomsty. Poškodil jej takto už 4. motorové vozidlo a poisťovňa od nej žiada, aby podávala trestné oznámenie, preto pri poškodení 4. motorového vozidla podala trestné oznámenie, naposledy v r. 2014. Od toho času však prestala podávať akékoľvek podnety a trestné oznámenia, pretože prišla na to, že nemá význam. Nikdy nebola psychicky liečená, cíti sa byť úplne psychicky zdravá. Žije sama, manžela ani deti nemá. Znalecké posudky vypracované B. G. a B. B. spochybnila, má za to, že boli vypracované pod nátlakom. Na uvedené lekárky podala žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy. K súdom ustanovenej znalkyni sa nedostavila preto, že na listinách doručovaných od tejto znalkyne bola adresa vypísaná ručne, nemala dôveru voči takejto zásielke a bola pod stresom, myslela si, že celé to zase zosnoval p. B., takže k znalkyni sa nedostavila. Teraz však už vie, o čo ide a nemá problém sa podrobiť psychiatrickému znaleckému dokazovaniu. Obavu nemá, lebo sa cíti byť duševne zdravá.

8. Súdom ustanovená znalkyňa B. I. F. súdu námietku svojej zaujatosti, ktorú odôvodnila tým, posudzovaná pripravila žalobu proti nej ešte pred samotným vyšetrením, spracovaním a vyhotovením posudku. Na základe uvedeného bola znalkyňa B. I. vylúčená z konania a Okresný súd Košice I uznesením č.k. 18Ps/6/2014-294 zo dňa 22.9.2016 ustanovil znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie a sexuológie L. B. L. M. a nariadil znalecké dokazovanie za účelom vyšetrenia duševného stavu posudzovanej. Menovaný znalec vrátil spisový materiál bez vypracovania znaleckého posudku, nakoľko posudzovaná sa opakovane nedostavila na znalecké vyšetrenie a vzhľadom na jej predchádzajúce konanie voči ostatným znalcom mal znalec obavy z jej ďalšieho konania voči jeho osobe.

9. Okresný súd Košice I č.k. 18Ps/6/2014-383 zo dňa 27.5.2019 nariadil za účelom vyšetrenia duševného stavu posudzovanej znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou FORENZA - znalecká organizácia psychiatrická spol. s r.o..

10. Podaním doručeným súdu dňa 22.11.2019 Okresná prokuratúra Košice I predložila znalecký posudok č. 53/2019 vypracovaný znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie B. N., predložený v trestnej veci posudzovanej pre prečin krivého obvinenia v jednočinnom súbehu

s prečinom nebezpečného vyhrážania. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že u posudzovanej bola zistená prítomnosť duševnej choroby Poruchy s bludmi. Táto duševná choroba hrubo skresľuje jej úsudok a kontrolu reality. Vzhľadom k tomu, že u obvinenej (posudzovanej) bola diagnostikovaná kvalifikovaná duševná choroba, konkrétne Porucha s bludmi, znalec odporúča uloženie ochranej psychiatrickej liečby ústavnou formou. Z psychiatrického hľadiska je pobyt obvinenej (posudzovanej) na slobode nebezpečný pre spoločnosť. Okresná prokuratúra Košice I preto vidí nevyhnutnosť obmedziť posudzovanú v spôsobilosti na právne úkony minimálne v rozsahu poskytnutia kvalifikovaného súhlasu s jej umiestnením v zdravotníckom, sociálnom alebo inom zariadení ústavného typu, ako aj v rozsahu podávania akýchkoľvek podaní polícii, prokuratúre, súdom, iným orgánom verejnej správy (štátnej správy a samosprávy) a iným súkromným a štátnym inštitúciám a spoločnostiam. V prípade, že by nebolo možné, aby funkciu opatrovníka vykonávala A. O. C., sestra posudzovanej alebo iná fyzická osoba z blízkeho prostredia, navrhla Okresná prokuratúra Košice I, aby funkciu opatrovníka vykonávala mestská časť Košice – Staré mesto.

11. Zo záverov predložených lekárskejších správ B. E. – J. z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 5.2.2020, 9.3.2020 a 3.6.2020 vyplýva, že vyšetrením sa u posudzovanej nezistili príznaky psychickej poruchy.

12. Z predloženej prepúšťacej správy z Psychiatrickej kliniky Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice zo dňa 17.1.2020 vyplýva, že posudzovaná bola na psychiatrickej klinike hospitalizovaná od 9.12.2019 do 17.1.2020. Pacientka bola prijatá pre dekompenzáciu psychického stavu, poruchy myslenia, sek. poruchy správania. Zo záveru prepúšťacej správy vyplýva diagnóza Porucha s bludmi. Po liečbe je pacientka kludnejšia, formálne spolupracuje, pri cieleňom vedení rozhovoru pretrváva bludná produkcia v rámci zákl. dg.. Pacientka je aktuálne bez porúch správania, bez agresívnych prejavov, došlo k sociálnej úzdruve, čo znamená, že je nutné pokračovať v ambulantnej liečbe.

13. Zo znaleckého posudku č. 3/2020 vypracovaného B. N., znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatria, predloženého v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 7Nt/1/2020 o nariadenie ochranného opatrenia, o vypracovanie ktorého požiadala právna zástupkyňa posudzovanej vyplýva, že hospitalizácia posudzovanej bola plne postačujúca, dostatočne dlhá, v priebehu hospitalizácie nevykazovala agresivitu, jej správanie bolo socializované, v dobrom stave bola prepustená do ambulantnej starostlivosti. Ambulantná liečba je potrebná, nevyhnutná, má dohodnuté pravidelné kontroly podľa objednania. Ochranná liečba ani hospitalizácia vzhľadom na aktuálne plne kompenzovaný stav nie je potrebná.

14. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 8.9.2020 bol ako svedok vypočutý G. B. A. G., F., ktorý ako prednosta II. psychiatrickej kliniky UNLP Košice, kde bola posudzovaná hospitalizovaná od 9.12.2019 do 17.1.2020 uviedol, že posudzovaná bola privezená políciou a hospitalizovaná na základe pokynu prokurátora po tom, čo obdržal znalecký posudok psychiatra, v ktorom bolo napísané, že rozpoznávacie, ovládacie schopnosti posudzovanej boli úplne vymiznuté v čase spáchania trestného činu, z ktorého bola obvinená a bolo doporučené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Prokurátor po obdržaní tohto znaleckého posudku okamžite vydal pokyn, že má byť psychiatricky vyšetrená. Posudzovaná tak bola prijatá na kliniku a vyšetrená bez jej súhlasu, pretože v čase vyšetrenia boli preukázané príznaky vážnej duševnej choroby ako paranoidne perzekučné bludy a kverulačný blok. Hospitalizácia posudzovanej bola hlásená ako nedobrovoľná Okresnému súdu Košice II, ktorý s hospitalizáciou súhlasil. Na základe uvedeného bola posudzovaná hospitalizovaná 5 týždňov. Hospitalizácia bola ukončená z dôvodu, že nastala sociálna úprava, ktorá spočíva v tom, že pacient má naďalej príznaky vážnej duševnej choroby, ale je predpoklad, že sa na základe tej duševnej choroby nebude správať. G. B. G., F., uviedol, že ide o vážnu duševnú chorobu – psychózu a posudzovaná je dlhodobo vážne duševne chorá.

15. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 8.9.2020 bol ako svedok vypočutý psychiater posudzovanej B. F. E., ktorý uviedol, že posudzovanú pozná dosť dobrý čas, ešte keď bol študent, majú kamarátsky vzťah a vzťah klient - lekár. Má komplexný prehľad o jej zdravotnom stave, nakoľko na všetky kontroly chodí posudzovaná k nemu a zároveň rozprával so všetkými lekármi, s doc. G., s B. N., s B. P.. Závery správ píše on, to že vyšetrením sa nezistili príznaky psychickej poruchy, neznamena, že niekto nie je chorý. On však bral do úvahy len ten časový úsek, ktorý k nemu posudzovaná chodí. Myslí, že u posudzovanej došlo k sociálnej úzdruve tak ako povedal G. B. G., F.. Posudzovaná je pod jeho kontrolou. V súčasnosti nebol dôvod na to, aby jej dával lieky, aby ju nastavoval na depontnú antipsychotickú liečbu, ak by sa

vyskytli psychotické príznaky, jednoznačne by začal konať v tomto smere. Posudzovaná k nemu chodí dobrovoľne, dal jej mesačné intervaly. Pri chorobe, ktorou trpela alebo trpí posudzovaná je možné, že sa kedykoľvek môže vrátiť späť, že úzdrava sa skončí, alebo dôjde k horšiemu. Za čas odkedy bola posudzovaná prepustená (pozn. súdu: január 2020), nevyskytli sa excesy. Sledoval to, konzultoval aj jej sestru, toho času je stabilná. V súčasnom stave nepotrebuje ani psychiatrické lieky. Nemyslí si, že posudzovaná je nebezpečná pre spoločnosť, ani že by ju mal súd obmedziť v spôsobilosti na právne úkony. Počas prierezového psychiatrického opakovaného vyšetrenia B. F. E. nezistil bludovú poruchu. Vyšetrením sa nezistili príznaky psychickej poruchy, netvrdí však, že niekedy nemala nič.

16. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 8.9.2020 bola vypočutá aj B. N., ktorá podala znalecký posudok č. 53/2019 v trestnoprávnej veci, kde posudzovaná figurovala ako obvinená vo veci prečinu krivého obvinenia v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania. Znalkyňa uviedla, že za závermi tohto posudku si stojí. Znalecký posudok sa týkal zdravotného stavu posudzovanej, ktorá bola vyšetrená dňa 24.9.2019, nevie, v akom je momentálne zdravotnom stave.

17. Uznesením č.k. 18Ps/6/2014-748 zo dňa 1.10.2020 súd ustanovil znaleckú organizáciu LEGE ARTIS znalecká organizácia, s.r.o., a nariadil znalecké dokazovanie za účelom vyšetrenia duševného stavu posudzovanej. Voči ustanovenej znaleckej organizácii podala posudzovaná námietky, nakoľko na ustanovenie znaleckej organizácie nevidí žiaden právny podklad ani zákonný dôvod. Taktiež má za to, že uvedená znalecká organizácia nemá dostatok znalostí a skúseností, nakoľko vykonáva znaleckú činnosť v odvetví Psychiatria iba od roku 2018. Ak by súdu nepostačovali ňou predložené odborné dôkazy navrhla, aby súd ustanovil znalca z F., prípadne mimo územia Východoslovenského kraja. Následne právna zástupkyňa posudzovanej uviedla, že k znalkyni B. N. nemá žiadne výhrady.

18. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.2.2021 právna zástupkyňa posudzovanej namietala výpoveď G. B. G., F., ktorý sa na pojednávaní vyjadroval iba ako prednosta kliniky, na ktorej bola posudzovaná hospitalizovaná, sám posudzovanú nevyšetroval, mal iba sprostredkované informácie. Taktiež namietala výpoveď B. N., ktorá vypracovala znalecký posudok č. 53/2019 iba pre účely trestného konania, nie pre účely tohto občianskoprávneho konania. Taktiež namietala, že na podanie posudku nemôže postačovať iba jedno jediné osobné stretnutie s pacientom po dobu asi 80 minút. Poukázala na to, že sama znalkyňa tiež uviedla, že tento znalecký posudok je neplatný, pretože už nie je aktuálny. Právna zástupkyňa posudzovanej uviedla, že posudzovaná od mája 2019 nepodala žiadne trestné oznámenie, jej zdravotný stav pravidelne mesačne sleduje jej ošetrojúci lekár psychiater, ktorý vyšetrením nezistil žiadne príznaky duševnej poruchy.

19. Dňa 8.11.2021 znalkyňa B. Q. N. predložila znalecký posudok č. 14/2021, ktorý podala na základe uznesenia č.k. 18Ps/6/2014 zo dňa 25.2.2021. Z diagnostických záverov posudku vyplýva Paranoidná porucha osobnosti (in anamnesim v predchádzajúcich rokoch vyšetrovania reaktívne dekompenzovaná, aktuálne stav klinicky kompenzovaný). Duševnou chorobou netrpí, aktuálne nie je psychotická, stavy anamnesticky popisované pri hospitalizácii na psychiatrickej klinike sa u nej neopakujú, nie je agresívna. Znalkyňa stav hodnotí ako poruchu osobnosti, prognosticky je vec stále v rovine osobnostnej štruktúry, je ťažko povedať, či a kedy ju niečo vyprovokuje tak, že sa môže znova dekompenzovať. V teoretickej rovine k takejto situácii môže dôjsť kedykoľvek a nemusí dôjsť nikdy. Záleží to na jej preferenciách, sociálnych interakciách, pomoci zo strany okolia, rodinnej súdržnosti, všetky tieto faktory v súčasnej dobe fungujú, posudzovaná je aktuálne kompenzovaná, aj napriek veľmi živej afektivite má svoje správanie pod kontrolou. Posudzovaná nevyžaduje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, nie je psychotická, medikamentóznou liečbu neužíva, prejavy demencie nie sú aktuálne prítomné, žije a hospodári sama bez problémov. S rodinou udržiava pravidelný styk, vzťahy nie sú problémové, rodina je súdržná. Aktuálne je schopná si sama obstarávať svoje finančné, písomné a iné záležitosti. K svojmu stavu je kritická, posledná dva roky je jej psychický stav plne kompenzovaný, ústavnú liečbu nevyžadovala ani nevyžaduje, ambulantnú liečbu dodržiava, na kontroly chodí pravidelne, medikamentóznou liečbu neužíva, podľa jej stavu rovnako podľa vyjadrenia ambulantného psychiatra medikáciu nevyžadovala ani doteraz a ani v súčasnej dobe ju nevyžaduje.

20. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 25.1.2022 bola vypočutá znalkyňa B. N., ktorá na otázku súdu, či chorobu s označením F22 – paranoidná porucha s bludmi, ktorá bola diagnostikovaná znalcom v predchádzajúcom období bola znalkyňou diagnostikovaná aj toho času, znalkyňa uviedla, že nie. Pri vypracovaní jej znaleckého posudku nediagnostikovala túto chorobu a uviedla, že pokiaľ by táto

choroba bola prítomná znaleckými metódami, ktoré použila by ju určite detekovala. Nemyslí si, že by mohla byť posudzovaná pre spoločnosť nebezpečná. Nebezpečenstvo alebo riziko vidí v tom, že by mohla neustále písať sťažnosti alebo podnety, to všetko rieši len preto, že má nedoriešený pocit krivdy. Záverom znalkyne je, že došlo k paranoidnej poruche osobnosti u posudzovanej. Túto paranoidnú poruchu osobnosti má aj toho času. Dôsledkom tejto paranoidnej poruchy osobnosti môže byť aj rozpor medzi skutočnosťou a predstavou o nej. Z toho dôvodu píše aj rôzne podnety a podania a cíti, že ju niekto prenasleduje. To, že posudzovaná je k svojmu stavu kritická vysvetľuje tak, že posudzovaná si uvedomuje, že niektoré veci koná inak ako ostatní, uvedomuje si, že sa sťažuje ale vie rozlíšiť medzi dobrom a zlom. Porucha osobnosti nie je chorobou. Duševná choroba sa nemôže v žiadnom prípade zamieňať s poruchou osobnosti. Znalkyňa toho času nezistila žiadne dôvody, pre čo by mala byť posudzovanej poskytnutá ambulantná liečba prípadne ústavná liečba. Zároveň posudzovaná osoba nie je nebezpečná ani pre seba. Posledné tri roky pacientka lieky neužíva, jej stav je posledné dva/ tri roky nemenný.

21. Vzhľadom na rozdielne závery znaleckých posudkov ako aj tvrdenia znalcov o spoločenskej nebezpečnosti posudzovanej za účelom objektívneho zistenia skutkového stavu a duševného zdravia posudzovanej súd uznesením I č.k. 18Ps/6/2014-964 zo dňa 23.2.2022 nariadil znalecké dokazovanie a vypracovanie kontrolného znaleckého posudku a ustanovil znalecký ústav: Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s.r.o., ktorý predložil súdu dňa 17.2.2023 znalecký posudok č. 9/2022. Zo záverov uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že posudzovaná trpí Bludovou poruchou (kód F22.0 podľa MKCH-10, synonymá Poruchy s bludmi, bludová paranoidná porucha). Táto porucha prebieha chronicky, má teda trvalý charakter. Bludová porucha sa u posudzovanej prejavovala paranoidnými bludmi – perzekučnými, erotomanickými – vedúcimi k masívnym poruchám správania (napr. kverulácie, zabezpečovanie dôkazov pre svoje bludné presvedčenia). Silný emočný náboj bludov viedol k tomu, že za svoju pravdu bojovala, kverulovala, podala veľa trestných oznámení a ďalších udaní. Napriek tomu však pomerne kvalitne sociálne fungovala, dokázala sa postarať o svoju osobu, vedela finančne hospodáriť. Aktuálne sú u nej bludné témy dezaktualizované, porucha významnejšie nenarúša jej fungovanie v bežnom živote. Aktuálne je možný duševný stav posudzovanej považovať za ustálený. Svedčia o tom aj záznamy zo zdravotnej dokumentácie, vedenej ambulantným psychiatrom posudzovanej. Tiež pokles emočného náboja a dezaktualizácia bludných tém, ústup porúch správania. Prognóza ďalšieho vývoja duševnej poruchy posudzovanej je neistá. I keď v ostatnom období došlo k zmierneniu jej prejavov, dezaktualizácii bludných tém, a tým aj poklesu porúch správania, ktoré z nich vyplývajú, u tohto typu psychických porúch dochádza najčastejšie iba k sociálnej úzdruve (chorý sa naučí, že bludné témy nemá komunikovať s okolím, pretože mu to prináša pocity nepohody). Posudzovaná aktuálne navštevuje pravidelne ambulantného psychiatra, hoci odmieta užívať psychofarmaká, vplyvom tohto behaviorálneho faktora došlo k zlepšeniu stavu. Jeho dekompenzácia sa však môže objaviť kedykoľvek, napr. pri prežívaní záťaže z nepriaznivých životných okolností. Posudzovaná je schopná samostatne fungovať. Dokáže vykonávať starostlivosť o svoje zdravie. Pozná mená svojich lekárov, sídla ich ambulancií, venuje sa zdravému životnému štýlu. Vie si uvedomiť svoje telesné ťažkosti a vyhľadať pomoc v prípade potreby. Pozná platidlo, vie finančne hospodáriť. Dokáže používať prostriedky hromadnej dopravy, poštu, komunikačné prostriedky. Vie obsluhovať prístroje, aktívne šoféruje. V sociálnej interakcii je aktívna. Má svoj okruh známych, s ktorými aktívne udržiava vzťahy. Venuje sa svojim záľubám a koníčkom. Neuvedomuje si a popiera prítomnosť duševnej poruchy – bludovej poruchy, ktorou trpí. Z tohto dôvodu pri zhoršení psychického stavu odmieta psychiatrickú liečbu. Neuvedomuje si ani potrebu hospitalizácie, príp. medikamentózneho liečby. Z tohto dôvodu posudzovaná osoba nie je spôsobilá posúdiť svoj psychický zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s psychiatrickou liečbou. Aktuálne je jej stav kompenzovaný a na jeho udržiavanie v stave disimulácie príznakov psychickej poruchy (sociálna úzdruva) postačuje dispenzarizácia u ambulantného psychiatra (pravidelné kontroly psychického stavu a verbálne intervencie). Doručenie rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony a vypočutie posudzovanej ako účastníka konania na pojednávaní je z hľadiska jej zdravotného stavu možné a potrebné. Pri jej vylúčení by došlo k vzostupu paranoidity.

22. Znalci znaleckého ústavu preskúmali znalecké posudky znalcov z odvetvia psychiatrie B. P. G. P. B. B. B., podaného dňa 20.07.2010 a potvrdzujú ich závery, pre ktoré sú v posudku uvedené postačujúce podklady. Znalci znaleckého ústavu preskúmali predmetné znalecké posudky B. Q. N., podané dňa 10.03.2020 a 01.11.2021, ich podklady sú dostatočné, avšak s ich závermi sa v plnej miere nestotožnili. Na základe psychologického a psychiatrického znaleckého vyšetrenia a predloženej zdravotnej a spisovej dokumentácie sú toho názoru, že duševný stav posudzovanej nie je podmienený

paranoidnou poruchou osobnosti a jej prípadnými dekompenzáciami, ale spĺňa diagnostické kritériá MKCH-10 pre Bludovú poruchu. Naďalej sú prítomné, hoci nezaktualizované bludné obsahy v myslení. Ich dezaktualizácia viedla k zmierneniu porúch správania a k dobrej funkčnosti v bežnom živote. Znalci sa stotožňujú s názormi B. N., že psychiatrická hospitalizácia od 09.12.2019 – 17.01.2020 posudzovanej bola postačujúca, že ambulantnú liečbu dodržiava, riadi sa pokynmi a usmerneniami psychiatra. V zhode s B. N. považujú ambulantnú psychiatrickú liečbu za nevyhnutnú, pretože napriek tomu, že je jej poskytovaná iba verbálna intervencia, vedie k stabilizácii jej duševného stavu a v prípade dekompenzácie ju včas zachytí. Liečenie ambulantnou formou však považujú za nevyhnutné, pretože spolupráca je neistá a aj vynechanie dohodnutej kontroly môže byť prejavom zhoršenia duševného stavu. Záverom znaleckého posudku č. 9/2022 znalci uviedli, že sú toho názoru, že ukončenie súdnych konaní a psychiatrické liečenie v ambulancii, ktorú posudzovaná navštevuje a kde má vytvorený kvalitný terapeutický vzťah s psychiатrom, sú vysoko perspektívnymi pozitívnymi prognostickými faktormi pre ďalší priaznivý priebeh duševnej poruchy posudzovanej. Dobrovoľné podrobovanie sa tejto ambulantnej psychiatrickej liečbe je však nepredikovateľné.

23. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 6.3.2023 sa Okresná prokuratúra Košice I vyjadrila k znaleckému posudku č. 9/2022. Považuje za nevyhnutné požiadať znalecký ústav o doplnenie znaleckého posudku, v ktorom nie je poskytnutá odpoveď na zásadnú otázku, a to aký vplyv má znaleckým ústavom konštatovaná bludová porucha u posudzovanej, prejavujúca sa paranoidnými bludmi – perzekučnými, erotomanickými - vedúcimi k masívnym poruchám správania (napr. kverulácie – podávanie veľa trestných oznámení a ďalších udaní) na záver znaleckého ústavu ohľadne problematiky kverulanstva menovanej? K tejto podstatnej otázke sa podľa prokuratúry znalecký ústav v dostatočnej miere nevyjadril. Odpoveď na danú otázku je naliehavá obzvlášť tým, že v závere znaleckého posudku sa uvádza, že prognóza ďalšieho vývoja duševnej poruchy posudzovanej je neistá, dekompenzácia stavu sa môže objaviť kedykoľvek (napr. pri prežívaní záťaže z nepriaznivých životných okolností). Z uvedeného tak vyplýva právna ale aj funkčná neistota pre orgány verejnej správy ako majú postupovať v prípade opätovného dekompenzovaného prejavu bludovej poruchy u posudzovanej, a to v súvislosti s možným opätovným rozmachom kverulanstva, nakoľko z dlhodobých skúseností je zrejmé, že u posudzovanej sa striedajú obdobia aktívneho kverulanstva s obdobiami neprejavujúceho sa kverulanstva.

24. K predloženému znaleckému posudku č. 9/2022 sa vyjadrila aj posudzovaná prostredníctvom právnej zástupkyne podaním doručeným súdu dňa 14.3.2023 v ktorom navrhla, aby súd neprihliadol na tento znalecký posudok a pri rozhodnutí o obmedzení spôsobilosti na právne úkony posudzovanej bral v úvahu výlučne ostatný znalecký posudok B. N. a lekárske správy B. E.–J. a konanie ako nedôvodné zastavil. Uvedené dôvodila tým, že znalecký posudok č. 9/2022 bol vypracovaný na základe predloženého súdneho spisu, ktorý obsahuje už roky neaktuálne, a teda neplatné znalecké posudky, čo ovplyvnilo osoby, ktoré boli znaleckým ústavom poverené na vykonanie znaleckého skúmania. Od posudku vypracovaného znaleckým ústavom očakávali znalecké závery výlučne z vyšetrenia posudzovanej, nie len z jedného vyšetrenia.

25. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.4.2023 Okresná prokuratúra Košice I súdu oznámila a predložila podania posudzovanej, ktoré boli zaslané v mesiacoch február a marec 2023 e-mailovou formou príslušným orgánom Policajného zboru a Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Posudzovaná zaslala e-mailom v mesiacoch február a marec 2023 príslušným orgánom Policajného zboru a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky päť podaní, a to podanie zo dňa 11.02.2023 - adresované J. A. R. E., staršiemu referentovi Oddelenia bezpečnosti cestnej premávky, Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, podanie zo dňa 12.02.2023 taktiež adresované J. A. R. E., podanie zo dňa 20.02.2023 adresované Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, podanie zo dňa 02.03.2023 adresované JUDr. Júliusovi Jakobovi vyšetrovateľovi Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Odboru kriminálnej polície, podanie zo dňa 13.03.2023 taktiež adresované L. L. L.. S posudzovanou bola dňa 10.03.2023 spísaná vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Odboru kriminálnej polície, zápisnica o výsluchu osoby podľa § 196 ods. 1 Trestného poriadku. Obsah predložených piatich posudzovanej poukazuje na to, že pod vplyvom znaleckým ústavom konštatovanej bludovej poruchy, prejavujúcej sa paranoidnými bludmi (perzekučnými), dochádza k opätovnej poruche správania menovanej vo forme aktívnej kverulácie.

26. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 13.7.2023 bola k znaleckému posudku vypracovanému znaleckým ústavom vypočítaná znalkyňa G. B. A. F., ktorá uviedla, že podania, ktoré jej boli doručené zo strany súdu týkajúce sa trestných oznámení, prípadne inej procesnej aktivity zo strany posudzovanej, ktoré súdu zabezpečila prokuratúra sú v súlade so závermi znaleckého posudku. Zároveň ani nemenia závery znaleckého posudku, ktorý bol predložený. Znalkyňa uviedla, že správy ošetrojúceho psychiatra zohľadnili aj pri vypracovaní znaleckého posudku, kde uviedli, že práve takáto dispenzarizácia napomáha tomu, aby toto ochorenie bolo kompenzované. To, že táto pacientka je dispenzarizovaná samo o sebe prispieva ku kompenzácii jej stavu. Túto dispenzarizáciu hodnotí ako pozitívnu. Na žiadosť prokuratúry o doplnenie odpovede na otázky z podania doručeného súdu dňa 6.3.2023 znalkyňa uviedla, že táto choroba sa prejavuje tak, že osoby, ktoré toto poruchou trpia sú viac než na 100% presvedčené o svojich pravdách, za ktoré bojujú a hľadajú pre nich dôkazy. A práve toto správanie je prejavom tejto choroby. Pri rozhovore s odborníkom na duševné zdravie, napr. psychiatrom môže dôjsť k poklesu emočného náboja, ktorú tá téma má a tým pádom k zmierneniu porúch správania alebo ich predídaniu.

27. Právna zástupkyňa posudzovanej podaním zo dňa 13.7.2023 označeným ako záverečná reč, opätovne poukázala na to, že znalecký posudok vypracovaný znaleckým ústavom nebol vypracovaný na základe vlastného vyšetrenia posudzovanej znalcami a z ich vlastných zistení ale iba opisom za pomoci znaleckých posudkov a listín nachádzajúcich sa v súdnom spise, ktoré v čase rozhodovania súdu sú neaktuálne. Z uvedeného dôvodu namietajú závery znaleckého posudku vyhotoveného znaleckým ústavom a nesúhlasia s ním. Za postačujúce považujú správu lekára B. E., ktorý pozná najlepší zdravotný stav posudzovanej osoby, pretože sa s ňou stretáva a vyšetruje ju pravidelne už tretí rok a tiež znalecké závery B. N., ktorá posudzovanú vyšetrila opakovane. Duševné zdravie posudzovanej je preukázateľne v absolútnom poriadku, čo posudzovaná preukazuje lekárskymi správami B. E., ktorého dobrovoľne a z opatrnosti navštevuje. Na základe uvedeného považujú za jednoznačne preukázané, že neexistuje žiadny zákonný dôvod na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v zmysle podnetu Okresnej prokuratúry Košice I z roku 2014 a že závery znaleckých posudkov z roku 2010 a 2019, o ktoré opiera svoje závery znalecký ústav aj Okresná prokuratúra sa do dnešnej doby žiadnym spôsobom nepreukázali. Na základe uvedeného žiadajú zastaviť konanie a posudzovanej priznať trovy právneho zastúpenia vo výške 100 %. Súčasťou podania sú aj pripojené prílohy – správa z psychiatrického vyšetrenia B. J. zo dňa 4.6.2023, z ktorej vyplýva diagnóza F22, bez porúch spánku, pamäť bez porúch, intelekt nadpriemerný, pozornosť a koncentrácia bez porúch. Osobnosť nejaví známky deteriorácie. Psychiatrické vyšetrenie 10.5.2023, rovnako MUDr. Nejman. Záver: Pacientka je sledovaná psychiatrickou ambulanciou. Vzhľadom na stav považujeme psychoterapeutické aktivity za postačujúce. Psychiatrické vyšetrenie zo dňa 13.2.2023 rovnako B. J., záver obdobný ako v predchádzajúcej správe. Mail zo dňa 2.8.2023 – „Dobrý deň pani C. tu B. E. z polície, oddelenie pátrania Humenné, ak máte čas ozvite sa mi prosím.“ Posudzovaná osoba vysvetľuje, že tento mail preukazuje spoluprácu s políciou.

28. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 13.7.2023 prokurátor uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané a je nepochybné, že posudzovaná dlhodobo zaťažovala a zaťažuje v desiatkach až stovkách zmätočných podaní orgány činné v trestnom konaní, pričom žiadne z ňou učených podaní sa v trestných konaniach nepreukázali ako opodstatnené. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že tieto jej neopodstatnené podania pramenia z prejavov bludovej paranoidnej poruchy, ktorou posudzovaná trpí a táto sa u nej prejavuje paranoidnými bludmi vedúcimi k masívnym poruchám správania. Porucha, ktorou posudzovaná trpí prebieha chronicky, má trvalý charakter a aj napriek tomu, že v ostatnom období došlo k zmierneniu jej prejavov, zhoršenie jej stavu sa v zmysle záverov znaleckého posudku Znaleckého ústavu sa môže prejaviť kedykoľvek. Posudzovaná svojimi podaniami nezaťažuje len orgány činné v trestnom konaní, resp. iné orgány verejnej moci ale aj iné osoby, ktoré sú na základe týchto podaní a nadväzujúcich konaní povinné sa opakovane podrobovať procesným úkonom týchto orgánov napr. vo forme výsluchov, čím sú tieto osoby bezdôvodne obmedzované a zaťažované, a to mnohokrát a opakovane. Zdôraznila, že obmedzenie spôsobilosti v rozsahu konať, vo vzťahu k štátnym orgánom, orgánom činným v trestnom konaní a súdom nezabavuje tieto orgány povinnosti zaoberať sa každým podaním takto obmedzenej osoby. S poukazom na uvedené má za to, že sú splnené podmienky a je preukázaná opodstatnenosť obmedzenia spôsobilosti na právne úkony posudzovanej v rozsahu konať akýmkoľvek spôsobom vo vzťahu k štátnym orgánom, orgánom činným v trestnom konaní a súdom. S poukazom na závery znaleckého posudku vypracovaného ústavom, nakoľko posudzovaná nie je spôsobilá posúdiť svoj psychický zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s psychiatrickou liečbou a pri zhoršení psychického stavu odmieta psychiatrickú liečbu, považujú za potrebné obmedziť ju aj v tomto rozsahu.

29. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 13.7.2023 súd oboznámil účastníkom s Uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn.: 7Nt/2020 zo dňa 13.04.2023, ktorým bolo podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku posudzovanej uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou ako aj s Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn.: 8Tos/51/2023 zo dňa 12.06.2023, ktorým bola sťažnosť posudzovanej voči uloženému ochrannému liečeniu zamietnutá. Súd zároveň oboznámil účastníkov s Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 313/2012 zo dňa 28.11.2012, ako aj s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoP/54/2022 zo dňa 30.11.2022.

30. Podľa ust. § 10 ods. 2,3 zák. č. 40/1964 Z. z. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

31. Podľa ust. § 23 ods. 2 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

32. Podľa ust. § 23 ods. 3 CMP, ak sa konanie začalo bez návrhu, súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo začaté.

33. Podľa ust. § 236 CMP, účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

34. Podľa ust. § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

35. Podľa ust. § 240 ods. 1 CMP, súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu.

36. Podľa ust. § 240 ods. 3 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

37. Podľa ust. § 243 ods. 1,2, 3 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne. Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vyslúchne ju súd vždy.

38. Podľa ust. § 244 CMP, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

39. Podľa ust. § 247 ods. 1 CMP, ak nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti, zmenu obmedzenia spôsobilosti alebo navrátenie spôsobilosti, súd konanie zastaví.

40. Na základe rozsiahle vykonaného dokazovania súd zistil skutkový stav, ktorý vedie k záveru, že posudzovaná trpí Bludovou poruchou, ktorá prebieha chronicky, má trvalý charakter. Uvedené má súd za preukázané zo záverov znaleckého posudku podaného znaleckým ústavom, ktorý zistil zdravotný stav posudzovanej a následne pochopiteľne a logicky ho popísal v záveroch znaleckého posudku resp. aj na pojednávaní prostredníctvom výsluchu znalca. Znalecký ústav sa vysporiadal aj s predchádzajúcimi závermi znalcov. Zo záverov tohto znaleckého posudku ďalej vyplýva, že aktuálny stav posudzovanej je ustálený, kompenzovaný a že došlo k poklesu emočného náboja a dezaktualizácii bludných tém ako aj ústupu porúch správania. Napriek tomu, že prognóza vývoja duševnej poruchy posudzovanej je neistá a dekompenzácia jej zlepšeného stavu sa môže kedykoľvek objaviť, nateraz je jej stav ustálený, došlo k sociálnej údrave, posudzovaná pravidelne navštevuje ambulantného psychiatra, čo prispieva k zlepšeniu jej stavu. Posudzovaná je schopná samostatne fungovať, obstarat si si svoje finančné, osobné či sociálne záležitosti, dokáže zabezpečovať starostlivosť o svoje zdravie a v prípade potreby vyhľadať pomoc. Napriek tomu, že si neuvedomuje a popiera prítomnosť duševnej poruchy a nie je

spôsobilá posúdiť svoj psychický zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s psychiatrickou liečbou je jej stav aktuálne kompenzovaný a na jeho udržanie postačuje dispenzarizácia u ambulantného psychiatra.

41. Pri rozhodovaní zoberal súd do úvahy predovšetkým vypracovaný znalecký posudok č. 9/2022 Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s.r.o. a taktiež posudzoval najlepší záujem posudzovanej osoby, ktorý je potrebné v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony sledovať prvotne a dôkladne a dospel k záveru, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, v akom podala podnet Okresná prokuratúra Košice I by nebol v záujme posudzovanej ale v záujme orgánov verejnej moci resp. iných dotknutých subjektov. V zmysle uvedeného súd poukazuje na nález Ústavného súdu sp. zn. IUS/313/2012 z ktorého vyplýva, že v medziach ústavného významu práv človeka ústavný súd predovšetkým predostiera, že ich zbavením/obmedzením sa ex constitutione primárne sleduje záujem samotného (dotknutého) človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb.

42. Posudzovaná má pod vplyvom Bludovej poruchy obavy o svoje život, je presvedčená o jej prenasledovaní, vyhľadáva dôkazy na preukázanie svojej pravdy. Samotná existencia duševnej poruchy však u posudzovanej nie je bez ďalšieho dôvodom pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, posudzovaná je schopná fungovať samostatne, obstarávať si svoje záležitosti v rámci rodinnej, sociálnej či finančnej oblasti svojho života. Súd v zhode s vyjadrením znalkyne znaleckého ústavu má za to, že je dôležité, aby posudzovaná dostala príležitosť sa vyjadriť, aby mohla konzultovať udalosti, ktoré sa jej dejú, pretože práve v tom dôsledku dochádza k poklesu emočného náboja. Súd má za to, že obmedzením spôsobilosti na právne úkony spočívajúcim v tom, že by posudzovaná nebola spôsobilá podávať oznámenia na orgány verejnej moci by mohli prispieť k zhoršeniu duševného stavu posudzovanej a utvrdiť ju v jej predstavách. Navyše v zmysle uvedenej judikatúry je obmedzenia spôsobilosti na právne úkony tak, že človek nie je spôsobilý podávať žiadosti, návrhy, žaloby, oznámenia, a podobne potrebné považovať vždy za nezákonné. Neexistuje žiaden zákonný limit, koľko sťažností a trestných oznámení môže osoba na orgány verejnej moci podať. Napriek tomu, že posudzovaná svojimi podaniami tieto orgány zahlučuje, súd má za to, že obmedzením tohto jej práva podávať tieto podania, by došlo k neprimeranému zásahu do jej základných práv a slobôd. Okrem toho prípadne obmedzenie spôsobilosti posudzovanej napríklad na podávanie trestných oznámení by však bolo bez akéhokoľvek právneho významu na ich vybavenie, nakoľko trestný poriadok neobsahuje ustanovenia týkajúce „(ne)spôsobilosti“ byť oznamovateľom trestného činu. Uvedené počas pojednávania potvrdila aj samotná prokuratúra, keď uviedla, že obmedzenie spôsobilosti v rozsahu konať vo vzťahu k štátnym orgánom, orgánom činným v trestnom konaní a súdom nezabavuje tieto orgány povinnosti zaoberať sa každým podaním takto obmedzenej osoby.

43. V zmysle uvedeného súd poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoP/54/2022 zo dňa 30.11.2022, kde odvolací súd zdôraznil že pri rozhodovaní o obmedzení spôsobilosti právnym úkonom musí dôsledne dbať na to, aby neboli obmedzované vo väčšom rozsahu ako je to nevyhnutne potrebné. Je potrebné mať pritom na zreteli, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je opatrením v záujme tých, ktorí nemajú možnosť svoje konanie ovládať, alebo jeho následky posúdiť. Súd pri určení rozsahu obmedzenia musí preto prihliadnuť na okolnosti konkrétneho prípadu a postihnúť týmto obmedzením len tú oblasť životných situácií občana, pre ktorého je to nutné v záujme ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, ako aj v záujme spoločnosti. Ide o opatrenie, ktoré má chrániť a nie poškodzovať, alebo ohrozovať záujmy občana. Pri rozhodovaní o spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony je vždy potrebné brať do úvahy základné práva a slobody, založené na spôsobilosti každého mať práva, na nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia, na nedotknuteľnosti osobnej slobody a na zachovaní ľudskej dôstojnosti. Hoci základným predpokladom pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je duševná porucha, ktorá nie je prechodná, samotná existencia duševnej poruchy nie je bez ďalšieho dôvodom pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ani dôvodom zotrvanie určeného obmedzenia v konaní o navrátenie spôsobilosti na právne úkony osobe, ktorej spôsobilosť je obmedzená. Vždy potrebné je skúmať, aký má táto choroba vplyv na spoločenský a rodinný život, zdravie a majetkové záujmy osoby, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony ktorej ide. V medziach ústavného významu práv človeka odvolací súd poukazuje na záver Ústavného súdu SR, v ktorom predovšetkým predostiera, že ich obmedzením sa ex constitutione primárne sleduje záujem samotného (dotknutého) človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 313/2012-52 z 28. novembra 2012). Obmedzenie práva na prístup k úradom a súdom len z dôvodov, že ide o človeka, ktorý sa prejavuje tak, že svojimi podaniami zahlučuje úrady, alebo súdy (tzv. kverulant) v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony tak, že človek nie je spôsobilý podávať žiadosti, návrhy,

žaloby, oznámenia, a podobne je potrebné považovať vždy za nezákonné. Predmetné rozhodnutia krajského súdu nie je pre konajúci súd nijako záväzné, avšak konajúci súd sa stotožňuje s právnym názorom, ktorý je v ňom vyjadrený.

44. Pre úplnosť súd dodáva, že ochrana spoločnosti pred prípadným nebezpečenstvom posudzovanej pre spoločnosť nie je predmetom civilného procesu, ale trestného konania. Súd pripojil trestný spis Mestského súdu Košice sp. zn. 7Nt/1/2020, z ktorého vyplýva, že uznesením tunajšieho súdu zo dňa 13.4.2023 bolo posudzovanej osobe uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8ToS/51/2023 zo dňa 12.6.2023 bola sťažnosť obvinenej A. B. B. C., teda posudzovanej osoby, zamietnutá. Ochranné opatrenie podľa § 31 ods. 3 Trestného zákona je ujma na osobnej slobode alebo majetku odsúdeného alebo inej osoby, ktorú môže uložiť len súd podľa tohto zákona v záujme ochrany spoločnosti pred trestnými činmi alebo činmi inak trestnými. Z uvedeného je teda zrejmé, že ochrana spoločnosti pred činmi inak trestnými vo vzťahu k posudzovanej už bola zabezpečená inými zákonnými prostriedkami.

45. Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony posudzovanej. Súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia a konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony posudzovanej zastavil s poukazom na § 247 CMP.

46. Podľa ust. 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

47. Podľa ust. § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

48. Podľa ust. § 56 CMP, povinnosť nahradiť trovy konania nemožno uložiť prokurátorovi a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím.

49. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tejto zákon neustanovuje inak. Súd zároveň nevzhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP. Napriek tomu, že posudzovaná osoba žiadala priznať jej nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 % súd jej nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko išlo o konanie, kde nemusela byť povinne zastúpená advokátom, sama si ho zvolila, aj napriek tomu, že v konaní bola zastúpená procesným opatrovníkom, ktorý je povinný hájiť jej záujmy.

50. Podľa ust. § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

51. Pokiaľ počas konania vzniknú trovy a nejde o trovy, ktoré vznikli účastníkom, ale vznikli štátu (znalcovské, svedočné, hotové výdavky), tieto trovy platí štát. V zmysle ust. § 251 ods. 1 CMP súd rozhodol, že štát nemá nárok na náhradu trov konania nakoľko súd je povinný zistiť skutočný stav veci, a to danom prípade nebolo možné bez znaleckého skúmania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Mestský súd Košice v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej iba „CSP“).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods. 1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).